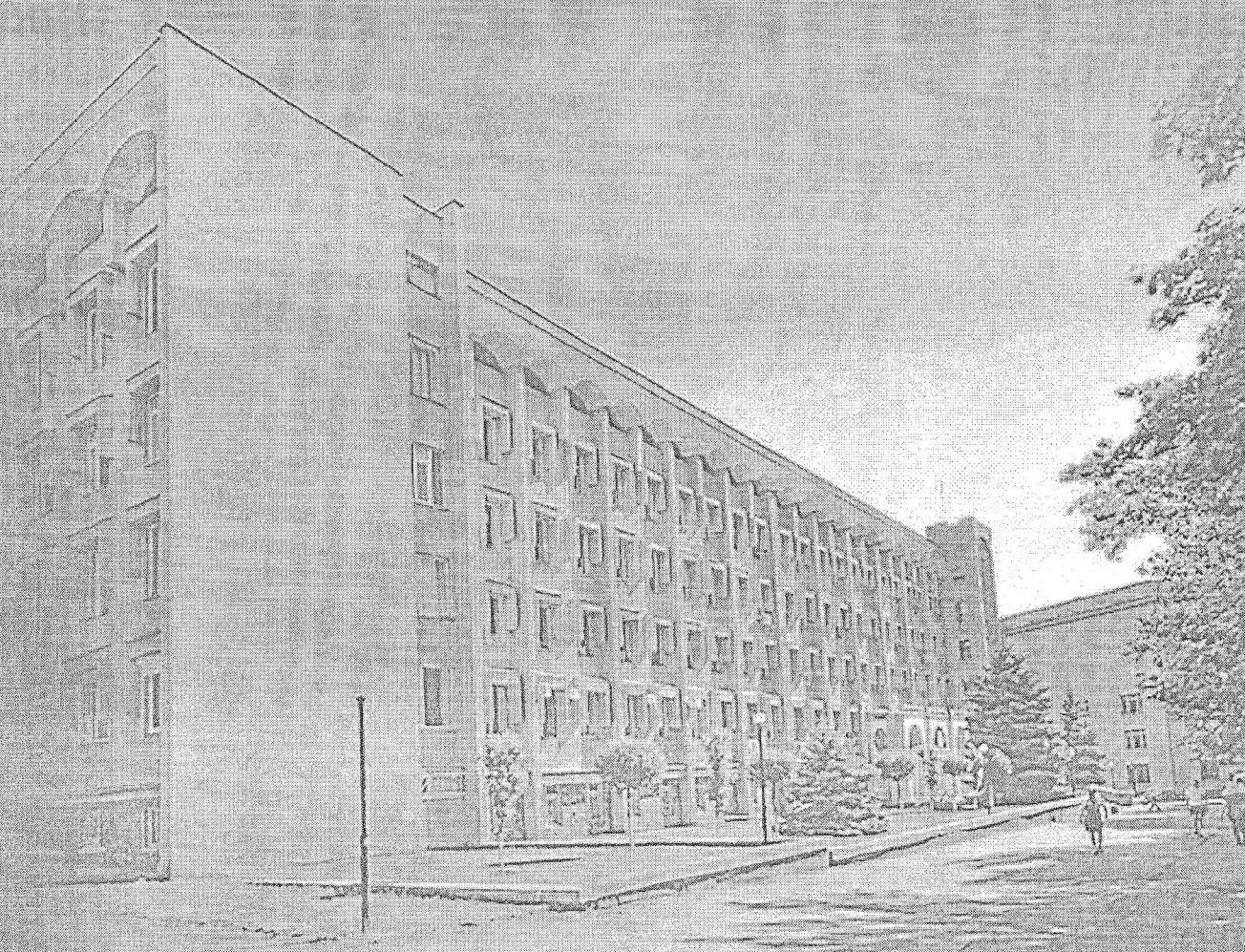

ISSN (Online) 2313-2157

ІДОВЬЯЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ

Електронне наукове видання

ВИПУСК

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Стройко Тетяна Володимирівна, доктор економічних наук, доцент (завідувач кафедри міжнародної економіки Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Заступник головного редактора:

Іртищєва Інна Олександрівна, доктор економічних наук, професор (професор кафедри міжнародної економіки Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Відповідальний секретар:

Данік Наталія Вадимівна, кандидат економічних наук, доцент (доцент кафедри фінансів Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Члени редакційної колегії:

Бородіна Олена Михайлівна, Ph.D, професор економіки (професор, "Банковні інститут висока школа а.с.", м. Прага, Чехія).

Бузько Ірина Романівна, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри міжнародної економіки, проректор з науково-педагогічної роботи Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля).

Булатова Олена Валеріївна, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри міжнародної економіки, проректор з наукової роботи Маріупольського державного університету).

Дейнеко Людмила Вікторівна, доктор економічних наук, професор (завідувач відділу промислової політики Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України).

Кіщак Іван Теодорович, доктор економічних наук, професор (декан факультету економіки Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Клисінські Януш, доктор економічних наук, професор (професор кафедри спортивного маркетингу Техніко-Гуманітарної академії м. Бельсько-Бяла, Польща).

Мартинюк Володимир Петрович, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри фінансово-економічної безпеки Тернопільського національного економічного університету).

Ніколаєнко Наталія Олександрівна, доктор політичних наук, доцент (завідувач кафедри політології Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Стукало Наталія Вадимівна, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри міжнародної економіки Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара).

Сухоруков Аркадій Ісмаїлович, доктор економічних наук, Заслужений економіст України, професор (Радник при дирекції Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України).

Хвесик Михайло Артемович, академік НААН, доктор економічних наук, заслужений діяч науки і техніки України, професор (директор Інституту економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України).

Фрадкін Аків, Ph.D, професор економіки (виконавчий віце-президент, Університет «Йорк», США).

Шапошников Костянтин Сергійович, доктор економічних наук, професор (декан факультету економіки та менеджменту Херсонського державного університету).

Шиян Дмитро Вікторович, доктор економічних наук, професор (професор кафедри економіки підприємства та менеджменту Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця).

Видання входить до «Переліку електронних фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» на підставі Наказу МОН України від 29 грудня 2014 року № 1528 (Додаток № 11)

**Рекомендовано до поширення в мережі інтернет Вченою радою
Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського
(Протокол № 15 від 09.06.2015 р.)**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

**ГЛОБАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ**

Електронне наукове видання

Випуск 5

Миколаїв
2015

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Давидова І.О.

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ КВАЛІФІКОВАНОЇ ПРАЦІ В СИСТЕМІ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ.....3

Ряснянська А.М.

ВЛАСНІСТЬ НА ЗЕМЛЮ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ 7

Ситкіна М.В.

СТАНОВЛЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТЕОРІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....12

СЕКЦІЯ 2

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Бабич Т.О.

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «ГЛОБАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОГРЕС».....17

Басюк О.В.

АНАЛІЗ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ФУНКЦІОNUВАННЯ ГОТЕЛЬНИХ ЛАНЦЮГІВ.....23

Войтенко О.М.

ПОХІДНІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ НА ПОГОДУ:
ФУНКЦІОНАЛЬНА СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ.....27

Горбенко А.Л.

РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ
ЯК МЕТОД КОНКУРЕНТНОЇ БОРОТЬБИ НА СВІТОВОМУ РИНКУ.....32

Дмитришин Б.В., Загреба М.М.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗНИКІВ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ
У КОНТЕКСТІ ПОСИЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....38

Духницький Б.В.

ОСНОВНІ КРАЇНИ-ІМПОРТЕРИ ПРОДОВОЛЬСТВА.....43

Зборовська Ю.Л.

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....47

Король М.М., Каучур Ю.Б.

ПЕРСПЕКТИВНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ВІДНОСИН УКРАЇНИ
З МІЖНАРОДНИМИ КРЕДИТНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ.....51

Король О.В.

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ КРИЗИ В КРАЇНАХ ЄС.....56

Левчий М.А.

МЕЖДУНАРОДНЫЕ САНКЦИИ: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АСПЕКТ.....61

Левчук О.В.

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У СВІТОВИЙ РИНOK КАПІТАЛІВ.....67

Пічугіна Ю.В., Чорна А.В.

СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОNUВАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ ЄС.....71

Рожко А.О.

АНАЛІЗ СТАНУ І РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ
У СФЕРАХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ОСВОЄННЯ ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ .....

75

Дутченко Н.О., Симоненко О.О.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АПК УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....81

Січко С.М.

ВПЛИВ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО КАПІТАЛУ НА РОЗВИТОК СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....85

Ставська Ю.В.

СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АПК УКРАЇНИ.....89

Тарасенко Т.П.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДХОДІВ КРАЇН ЄС
ДО РЕГУЛЮВАННЯ МІГРАЦІЇ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ КАДРІВ.....93

Хомутенко Л.І., Хмелик О.С.

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ
З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ.....99

Ставська Ю.В.
кандидат економічних наук, доцент кафедри
менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
готельно-ресторанної справи та туризму
Вінницького національного аграрного університету

СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АПК УКРАЇНИ

THE STRATEGY OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE FOREIGN ECONOMIC POTENTIAL OF AGRICULTURAL ENTERPRISES OF UKRAINE

АНОТАЦІЯ

Дослідження присвячено аналізу сучасного стану зовнішньоекономічної діяльності підприємств АПК, виявленню факторів, що впливають на її розвиток. Проаналізовано динаміку експорту та імпорту аграрної продукції. Запропоновано шляхи запобігання ризикам та подолання загроз щодо зовнішньоторговельної діяльності України.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, експорт, потенціал, агропродовольча продукція, підприємство, стратегія.

АННОТАЦИЯ

Исследование посвящено анализу современного состояния внешнеэкономической деятельности предприятий АПК, выяснению факторов, влияющих на ее развитие. Проанализирована динамика экспорта и импорта аграрной продукции. Предложены пути предотвращения рисков и преодоления угроз по внешнеторговой деятельности Украины.

Ключевые слова: внешнеэкономическая деятельность, экспорт, потенциал, агропродовольственная продукция, предприятие, стратегия.

ANNOTATION

The research is devoted to the analysis of the current state of foreign economic activity of agricultural enterprises, the clarification of factors influencing their development. The dynamic of export and import of agricultural products was analyzed. The ways of preventing risks and overcoming the threats of foreign trade activities in Ukraine were suggested.

Keywords: foreign economic activity, export, potential, agricultural and food products, company, strategy.

Постановка проблеми. Нові тенденції в трансформуванні міжнародного економічного середовища на початку ХХІ ст., що характеризуються глобалізацією, регіоналізацією та диверсифікацією ринків, масштабністю міжнародного обсягу торгівлі, свідчать про те, що розвиток зовнішньоекономічних відносин в АПК України набуває надзвичайно актуального значення. За роки незалежності Україна докладала суттєвих зусиль для визнання її повноцінним партнером на світовому ринку.

Активна участь підприємств АПК України у міжнародній торгівлі належить до головних напрямів на шляху інтеграції країни до світового господарства. Міжнародні ділові операції сприяють виходу на якісно новий рівень розвитку, тому проблеми вдосконалення управління та розширення масштабів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) вивчаються в контексті міжнародної інтеграції як важлива умова входження галузі АПК у світову господарську систему.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми управління, регулювання та стимулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств АПК досліджено в наукових працях багато вітчизняних вчених-економістів: В.Г. Андрійчука, Л.В. Батченко, В.І. Богачова, В.І. Бойко, М.І. Бураковського, В.І. Власова, П.І. Гайдуцького, А.С. Гальчинського, В.П. Галушко, В.І. Губенко, М.В. Вось-Кюра, С.М. Кващі, А.І. Кредісова, А.М. Кандиби, В.П. Рябокона, П.Т. Саблука, В.Г. Ткаченко, О.А. Фесіна, О.М. Шпичака та інших. Серед зарубіжних дослідників, які зробили значний вклад у розвиток і вивчення теорії і практики стратегічного планування й управління, варто виокремити Д. Абелл, А. Томпсон, Дж. Стрікланд, М. Портер, І. Ансофф, Р. Уотермен, Т. Пітерс, Р. Мінцберг, Р. Гриффін, А. Акофф, Р. Каплан, Д. Нортон, М. Месьон, Ф. Тейлор, Д. Моніесон, Дж.Д. Деніелс та інших.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. В економічній науці України питання, пов'язані з проблемою стратегічного управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств АПК, представлені здебільшого фрагментарно. Це роботи С.М. Березовенко, О.А.Кириченко, А.І Кредісова, О.С. Віханського, І.Н. Герчикової. Проте кількість подібних досліджень залишається обмеженою, відчувається явний недолік методичних рекомендацій у сфері стратегічного управління зовнішньоекономічною діяльністю, простежується наявний вакуум у дослідженні питань, що стосуються розробки ефективних стратегій. Це обумовлює необхідність розробки системи стратегічного управління для підприємств АПК України, які працюють на зовнішніх ринках.

Нині в умовах формування єдиного інтегрованого ринкового простору, що характеризується наявністю циклічних ефектів, високим ступенем стохастичності та мінливістю, які додають процесу управління зовнішньоекономічною діяльністю слабоформалізованого й слабоструктурованого характеру, на порядку денного стоять питання стратегічної стійкості зовнішньоекономічної діяльності підприємств АПК, які мають бути досліджені в стратегії.

Такий аспект проблеми у виконаних раніше роботах практично не досліджувався.

Постановка завдання. Завданням статті є аналіз тенденцій розвитку зовнішньоекономічної діяльності агропромислових підприємств України, дослідження впливу чинників середовища на ефективність її здійснення та конкурентоспроможності товарних позицій на світовому ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Передумовою інтеграції вітчизняної галузі АПК у світове ринкове середовище є членство України у СОТ та інтеграційні процеси до ЄС з метою розширення участі у світовій торгівлі. Тенденції розвитку світового ринку продукції підприємств АПК проявляються у зростаючій конкуренції на світових ринках, потребах світового ринку в продовольстві, які щорічно збільшуються, що обумовлено процесами відставання темпів приросту світового виробництва продукції харчування від темпів збільшення чисельності населення планети, регіональними відмінностями у виробництві та споживанні продовольчих культур, використанням злакових, цукру, насіння олійних культур і рослинних олій для задоволення потреб індустрії біопалива. У з'язку з цим виникає необхідність пошуку нових країн-продуcentів сільськогосподарських культур, що для України перспективно на світовому ринку. Частка нашої країни у світовому експорті продовольства визначається сприятливими агроресурсами, виробничим потенціалом, наявністю кваліфікованих трудових ресурсів, зручним економічно-географічним і геополітичним місцезнаходженням. Головними умовами конкурентоспроможності продукції АПК України на світовому ринку є низькі ціни, оптимальний вміст поживних речовин, екологічно чиста продукція [1, с. 9].

Світова аграрно-продовольча система є складним багатогалузевим та поліфункціональним глобальним комплексом, що об'єднує виробництво, реалізацію і споживання продукції АПК. В Україні аграрний сектор посідає дуже важливе місце, оскільки тут виробляється 18% валової продукції, 16% доданої вартості, однак на галузі сектору припадає лише 3,7-5,0% від усіх інвестицій в економіку країни. Сільське господарство України разом з іншими складовими АПК забезпечує близько 30% ВВП, зайнятість – майже третини працюючого населення, виробництво 95% товарів масового вжитку, утримання сільської поселенської мережі з 15 млн жителів [2, с. 7].

Серед факторів, які впливають на розвиток АПК України, найбільш важливими є: система господарювання, характер виробничих відносин, рівень соціально-економічного розвитку країни, природні ресурси та структура земельного фонду, технічний рівень і стан основних фондів підприємств АПК, забезпеченість трудовими ресурсами, транспортно-географічні умови. Вирішальне значення мають економічні

фактори, від яких залежить раціональне використання природних ресурсів, задоволення споживчого попиту населення, участь у міжнародному поділі праці, збереження навколошнього середовища.

Обсяги імпорту та експорту в Україні з кожним роком зростають. При цьому спостерігається від'ємне зовнішньоторговельне сальдо. Зовнішньоекономічним зв'язкам України властиві вагомі негативні ознаки, що виявляються у переважанні експорту сировиною групи товарів, у домінантно-монопольній залежності від імпорту енергоносіїв, у завезенні невиправдано великої кількості товарів споживчого призначення. Україна втрачає більшість закордонних ринків і збільшує залежність імпортозалежність, що свідчить про вразливість економіки [2, с. 7].

Зовнішня торгівля є одним з найважливіших джерел наповнення державного бюджету України. В 2014 р. розвиток торговельно-економічного співробітництва України зазнав багатьох проблем, ключові серед яких пов'язані з диверсифікацією геополітичних та регіональних пріоритетів української держави. На розвиток зовнішньої торгівлі також вирішальний вплив мали чимало інших негативних факторів:

- несприятлива кон'юнктура на ключових для України світових ринках;
- нерівномірний розвиток різних країн;
- перерозподіл фінансових потоків й активів;
- коливання світових валют та сировинних цін;
- нестабільність курсу національної валюти;
- загострення проблем у торговельно-економічних та політичних відносинах з Росією;
- нераціональна структура вітчизняного експорту, в якому домінують сировина та продукція з низьким рівнем переробки;
- низька конкурентоспроможність українських товарів та послуг;
- нарощування фінансових зобов'язань через несвоєчасні розрахунки українських підприємств з іноземними партнерами.

У 2013 р. Україна здійснювала зовнішньоторговельні операції із 229 країнами світу. 13,7 тис. українських підприємств експортували вітчизняні товари на загальну суму 63,3 млрд дол. США (що на 8% менше за обсяги 2012 р.). Негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами у минулому році становило 13,7 млрд дол. США [3, с. 14].

Протягом останніх років основні позиції українського експорту залишилися майже незмінними. У структурі товарного експорту у 2013 р. переважали чорні метали – 22,6% від загального обсягу експорту, механічні та електричні машини – 11%, зернові культури – 10,1%, руди, шлак і зола – 6,2%, палива мінеральні, нафта і нафтопродукти – 4,5%, вироби з чорних металів – 4,1%, залізничні локомотиви – 3,9%, жири та олії – 5,5%, насіння і плоди олійних рослин – 3,2% [3, с. 15].

За останні роки спостерігалося зростання показників зовнішньоекономічної діяльності агропромислового сектору України. Зовнішньоторговельний оборот продукції АПК у 2013 р. сягнув 18 044,9 млн дол. США (у 1,6 рази більше ніж у 2012 р.), що становить 12,1% зовнішньоекономічного обігу України. Зовнішньоторговельне сальдо зовнішньої торгівлі продукцією АПК є позитивним – 4 526 млн дол. США. Експорт сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки за 2000-2010 рр. збільшився у 7,2 рази – до 11,29 млрд дол. США [2, с. 14].

Економічні наслідки від реальних та потенційних негативних впливів глобальних та регіональних процесів призведуть до ризиків прискореного виснаження внутрішніх резервів росту української економіки та зниження ефективності освоєння стабілізаційних зовнішніх кредитів. Це знижуватиме для України економічний ефект від дії зони вільної торгівлі з Євросоюзом та може спровокувати утворення глибоких кризових явищ в окремих секторах вітчизняної економіки. Товарна і географічна незбалансованість експорту й імпорту України свідчать про відсутність державної експортно-імпортної стратегії, що негативно впливає на гарантування економічної безпеки України.

Додаткові ризики пов'язані із впровадженням Росією стратегії блокування співробітництва України з країнами пострадянського простору та витиснення української продукції з пріоритетних експортних ринків. Україна має обмежені можливості самостійно протидіяти заходам Росії щодо протидії торговельно-економічному співробітництву з окремими країнами та регіональними групами, насамперед географічно віддаленими та з низьким рівнем дипломатичної присутності. Це вимагає термінового започаткування політичних консультацій з ЄС, США та КНР з метою протидії такій загрозі. Зокрема необхідно опрацювати «дорожню карту» орієнтирів, що визначатимуть прийнятні для сторін форми співпраці у зовнішньоекономічній сфері на територіях третіх країн. Analogічні заходи доцільно також вжити у рамках діалогу з ФРН, Францією, Великобританією, Італією, Іспанією, Польщею.

З метою запобігання ризикам та подолання загроз щодо зовнішньоторговельної діяльності України пропонується:

- диверсифікувати географічну структуру зовнішньої торгівлі, мінімізувавши залежність від окремих ринків та держав;

- оптимізувати та забезпечити збалансованість структури імпорту та експорту;

- розробити довгострокові програми міжнародного співробітництва України із державами провідної економіки світу та провідними імпортерами вітчизняної продукції з урахуванням динаміки їх розвитку та ризиками нової фінансової кризи у групі країн з ринками, що розвиваються;

- визначити найбільш привабливих для України ключових регіональних гравців, спроможних забезпечити врахування українських торговельних інтересів як у форматі двосторонніх відносин, так і у регіональному розрізі (насамперед у Північній Африці, на Близькому та Середньому Сході, у країнах Латинської Америки);

- виробити «дорожню карту» активізації інвестиційного співробітництва з державами Перської затоки (насамперед із Саудівською Аравією, ОАЕ, Катаром та Кувейтом), Південно-Східної та Східної Азії (Японія, Республіка Корея, Бруней, Сінгапур, Малайзія) та Північної Америки (США, Канада);

- зосередити зусилля державного, корпоративного та наукового секторів на створенні українських високотехнологічних товарних груп та просуванні їх у регіональному (европейський ринок, країни СНД) та міжнародному ринках. Це передусім електроніка, енергетика, біотехнології, інжинірингові послуги;

- визначити можливості самостійного (або у співпраці з західними компаніями чи КНР) завершення призупинених українсько-російських проектів у високотехнологічних сферах;

- використати чинник Світової організації торгівлі з метою впливу на позицію іноземних держав щодо диверсифікації зовнішньоторговельних відносин та розбудови співробітництва з Україною.

Зauważимо, що ефективна зовнішньоекономічна діяльність сприятиме підвищенню конкурентоспроможності продукції вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції і є визначальним фактором економічного зростання, а також реальним важелем структурної трансформації та стабілізації національної економіки України.

Висновки. Аналіз результатів зовнішньоекономічної діяльності підприємств АПК України

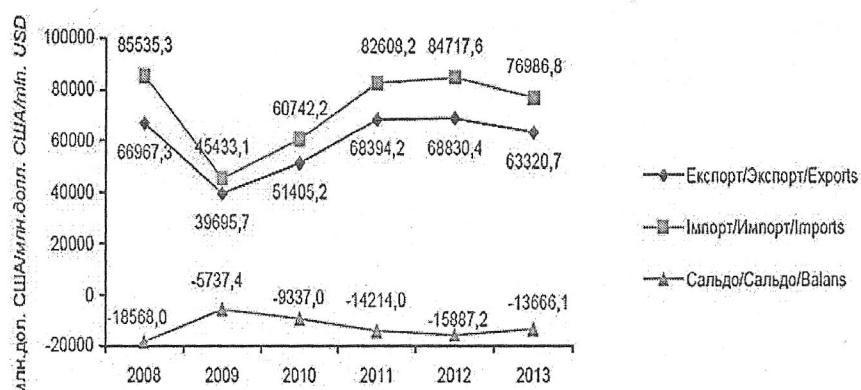

Рис. 1. Динаміка зовнішньої торгівлі товарами у 2013 р.

їни показав, що обсяги імпорту та експорту зростають у динаміці. Тому в сучасних умовах одним зі стратегічних напрямів розвитку зовнішньоекономічної діяльності аграрних підприємств є: стабілізація цінової ситуації в умовах перевиробництва зернових; створення системи ефективної підтримки вітчизняних товаровиробників, скасування диспаритету цін між аграрним і промисловим секторами; створення ефективної системи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності аграрних виробників і внутрішнього ринку продукції АПК; використання державою експортного потенціалу.

Отже, з метою побудови високоефективної економіки, зовнішньоекономічна політика країни повинна бути орієнтована на розвиток експорту й на імпортозаміщення. Процес імпортозаміщення вирішує цілий комплекс сопідально-економічних завдань, таких як відродження агропромислового комплексу, скорочення безробіття, зміцнення економічної безпеки країни. Модернізація сільськогосподарських підприємств вимагає закупівлі сучасного встаткування за кордоном, а експорт може бути головним джерелом засобів для цього.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Шашло Н.В. Стратегія розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств АПК України: автореф. дис. ... канд. ек. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (економіка сільського господарства і АПК)» / Н.В. Шашло. – Луганськ, 2009. – 22 с.
2. Кайтанський, І.С. Регіональні аспекти організаційно-економічного забезпечення розвитку зовнішньоекономічної діяльності / І.С. Кайтанський // Ефективність бізнесу в умовах трансформації економіки: матеріали III міжнародної науково-практичної конференції, (29-31 трав. 2009 р.). – Сімферополь-Севастополь. – 2009. – С. 71-73.
3. Зовнішньоекономічне співробітництво України: стан, перспективи розвитку, загрози та ризики. Незалежний центр геополітичних досліджень Борисфен Інтел [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bintel.com.ua/uploads/images/a/ekon01/ekon1_17.jpg.
4. Школьний О.О. Сприяння експорту агропродовольчої продукції в умовах глобалізації / О.О. Школьний // Зб. наук. пр. Уманського державного аграрного університету. – Умань, 2009. – Вип. 70, Ч. 2. – С. 7–13.
5. Панна А.О. Роль зовнішньоекономічної діяльності в підвищенні конкурентоспроможності аграрних підприємств [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/panna-ao-rol-zovnishnoekonomichnoyidiyalnostiv-pidvischenni-konkurentospromozhnosti-agrarnihpidpriemstv/>.

Електронне наукове видання

ГЛОБАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ

Випуск 5

Коректура • *O.A. Скрипченко*

Комп'ютерна верстка • *H.M. Ковальчук*

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань.

ЗАСНОВНИК:

Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
Адреса редакції журналу: вул. Нікольська, 24, м. Миколаїв, Україна, 54030
Відповідальний секретар: Данік Наталя Вадимівна
E-mail: nauka@global-national.in.ua
Телефон: +38 (095) 458-19-85